

COP29 qlobal iqlim dəyişmələrinə qarşı birgə mübarizə vəd edir

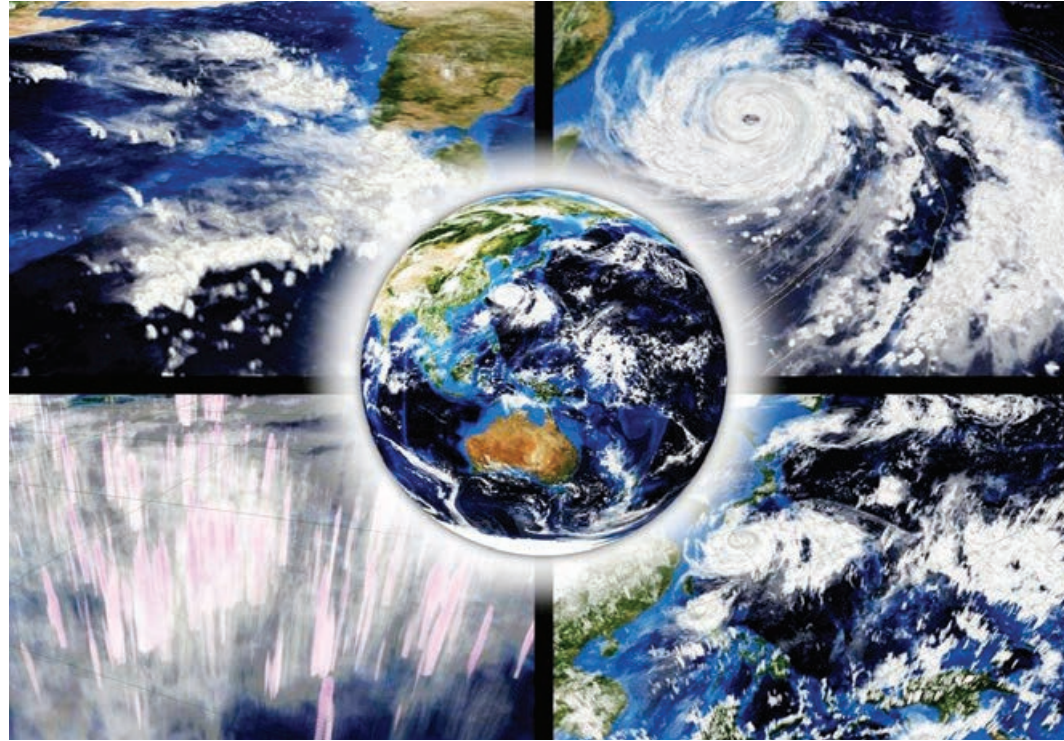
Bütün dünya kimi, Azərbaycan da qlobal iqlim dəyişmələrinin təsirindən kənar qalmayıb. Son 100 ildə ölkə ərazisində orta illik temperaturlar 0,4-1,3° C-yə qədər artıb. İqlim dəyişmələri fonunda Azərbaycanda daşqınlar, qar uçqunları, tufanlar, qasırğalar, güclü küləklər, istiliklər, quraqlıqlar, buzlaqların əriməsi, şoranlaşma, torpaqların deqradasiyası, səhralaşma, yağıntıların və su ehtiyatlarının azalması və s. bu kimi ekstremal iqlim hadisələrinin təsirlərinə məruz qalır.

İqlim dəyişmələri həm regional, həm də qlobal səviyyədə insanların qida təhlükəsizliyini və suya çıxışını məhdudlaşdırır. Üstəlik, aclıq, yoxsulluq və digər ağır sosial-iqtisadi nəticələrə, miqrasiyanın güclənməsinə səbəb olur, yoluxucu və xroniki xəstəlikləri artırır. Təsadüfi deyil ki, Dünya Səhiyyə Təşkilatı XXI əsrdə qlobal sağlamlıq üçün ən böyük təhlükə kimi iqlim dəyişmələrini göstərib. Mütəxəssislərin fikrincə, gələcəkdə qlobal istiləşməni minimuma endirmək söyləri uğurlu olsa belə, dəniz səviyyəsinin artması, okean istiliyinin və turşululuğunun yüksəlməsi kimi neqativ halların bir qismi əsrlər boyu davam edəcək.

Sadalanan bu problemlər 200 ildir bəşəriyyətin başı üzərində kabusa çevrilən iqlim dəyişmələrinə qarşı mübarizə aparmağı tələb edir. Bu səbəbdən illərdir milyardlarla insan üçün aktual olan bu təhlükəli kabusa qarşı dünya "qalxan"

tutub. Təkcə böyük və nəhəng dövlətlər deyil, inkişaf etməkdə olan kiçik ada dövlətlərindən tutmuş ən az inkişaf etmiş dövlətlərə qədər bu təhlükənin ön xəttində olan insanların taleyini düşünür, xilas yolları axtarır. BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının hər il bir ölkədə keçirdiyi sessiyalarında iqlim dəyişmələrinin fəsadlarının dağıdıcı təsirlərinin aradan qaldırılması yolları müzakirə edilir, planetin bu kabusdan xilas olması üçün konkret layihələr həyata keçirilir. Qətiyyətlə deyə bilərik ki, dünya dövlətlərinin apardığı bu iqlim fəaliyyəti, xüsusilə işə başlayacağı vaxta təxminən 6 həftə qalmış COP29 hər kəs üçün ekoloji cəhətdən təmiz gələcək vəd edir.

Ona görə də dünya ictimaiyyəti COP29-da iştirak etmək üçün Azərbaycana toplaşdığı bir zamanda hər kəsin iqlim böhranı ilə mübarizədə

vəzifəsi kollektiv maraqlara diqqət yetirməkdir. COP müxtəlif tərəflərin idarə etdiyi bir prosesdir və milyardlarla insan bu məsələdə əlbir olarsa, gözlənilən nəticə tam əldə olunmasa da, ona yaxınlaşmaq mümkündür. Bunun üçün sağlamlıq, əməyin təhlükəsizliyi və ətraf mühitin mühafizəsi (SƏTƏMM) siyasətinə ciddi əməl etmək lazımdır ki, iqlim dəyişmələrinə qarşı mübarizədə qarşıya çıxan təhlükəni adlamaq fürsəti olsun.

COP29 Əməliyyat Şirkəti bunu yüksək standartlar, şirkətin inkişafı və işçilərin təhlükəsizliyi baxımından vacib və ayrılmaz şərt olaraq qəbul edib. Azərbaycan qanunvericiliyə və beynəlxalq SƏTƏMM standartlarına tam əməl etməklə bütün işçilər üçün təhlükəsiz və sağlam iş şəraitinin təmin edilməsi, hər hansı bir işçinin, podratçının və digər maraqlı tərəfin xoşagəlməz, yaxud da bədbəxt hadisələr və xəsarətlər nəticəsində səhətinin pozulmasının qarşısı-

nın alınması prinsiplərinə sadıqlıq nümayiş etirməklə yanaşı, ətraf mühitin mühafizəsi və çirklənməsinin qarşısının alınması üçün müvafiq tədbirlər görməyi hədəfləyib. COP29-un SƏTƏMM baxımından qarşıya qoyduğu hədəfə çatması üçün 3 prioritet sektorun - su, kənd təsərrüfatı və sahiləni ərazilərin iqlim dəyişmələrinin təsirindən xilasını ləngitmək olmaz. Bunun yollarından biri qeyd olunan sektorların iqlim dəyişmələrinə uyğunlaşmasıdır.

Yüksək standartları rəhbər tutan COP29 komandası bu və digər məsələləri özündə ehtiva edən təklif və təşəbbüslərlə BMT Baş Assambleyasının 79-cu sessiyasında iştirak edib. Ekologiya və təbii sərvətlər naziri, COP29-un müəyyən edilmiş prezidenti Muxtar Babayev bildirib ki, 79-cu sessiya çərçivəsində Nyu Yorkda bütün dünyanı cəlb edən bir neçə böyük, o cümlədən "Gələcəyin Forumu" keçirilib: "Forumda çoxlu qərarlar qəbul olunub. Bundan başqa, Nyu Yorkda həm də "İqlim Həftəsi" keçirilir. "İqlim Həftəsi"ndə Azərbaycanın COP29 komandası böyük heyətlə iştirak edir. Çox gərgin cədvəlimiz var. COP29 komandasına, Bakıda keçiriləcək tədbirə çox böyük maraq var. Ona görə də onların istəklərinə, gözləntilərinə cavab vermək üçün biz hər bir tədbirdə aktiv iştirak etməyə çalışırıq".

İqlim dəyişmələrinin fəsadları planetin istənilən bucağında "dişlərini qıcayıb". O dişləri sındırmağa dünyanın əlində gücü çatacaq qədər mexanizm var. Noyabrın 11-də Bakıda işə başlayacaq COP29 həmin mexanizmlərin işə salınma yollarını arayacaq.

*Züleyxa ƏLİYEVƏ,
"Azərbaycan"*

azerbaijan-news.az